

Суочавање са празним ходом

Пред нама је други део књиге *Корупција, власт и држава – Полазиште и правац деловања Савета за борбу против корупције (2001–2004. године)*, чији је први део објављен прошле, 2004. године и, посве разумљиво, изазвао велику пажњу. Неки посебан предговор овом другом делу књиге заправо не би био ни потребан, јер сваки од изнетих докумената убедљиво и аргументовано прича своју причу, па нема шта додатно да се објасни. Но, представљени на овакав начин, заједно, они потврђују горку истину пред којом не можемо и не смемо побећи. Јер, ако је поверовати статистикама компетентних међународних институција, а нажалост нема разлога да им се не поверује, ми смо почев од распада Југославије успели да постанемо једна од најкорумпиранијих држава на свету.

Свесна оваквог жалосног стања, Влада је, чак да ово и није хтела, морала да оснује неки орган који ће се овим проблемом позабавити, па је крајем 2001. године установљен Савет за борбу против корупције, сачињен од петнаест чланова. За разлику од компетенција сличних институција у земљама око нас и у другим државама – што би завредило да буде предмет шире компаративне студије – нашем савету су већ и самим именом одређене и границе могућег деловања. Његово је да саслуша жалбе грађана због подмићивања и корупције и да их провери, па и да самоиницијативно прикупи податке како би припремио извештаје Влади у којима ће се указати на овакве злоупотре-

требе и изнети и одговарајуће сугестије за њихово отклањање, али све ово само у виду савета, који Владу нимало не обавезују да предузме и конкретне мере, да покрене одговарајуће механизме и активира непосредно надлежне истражне и правосудне органе, а она може и да не одговори на представке Савета.

У оваквом, отуда често и узалудном послу, који обухвата заправо све области јавног деловања, а који је стицајем околности у овом тренутку највише заокупљен случајевима приватизације, Савет је упућен на веома скромна буџетска средства, но која, по свему судећи, није у стању ни у потпуности да користи, јер не може да дође до њих. Међутим, и кад би и дошао до њих, она не би била довољна да се у потпуности обезбеди неопходно ангажовање стручњака за специјалне случајеве, а сваки је случај заправо на свој начин специјалан и захтева специјалну стручност обраде и процене. Срећна је околност што многи којима се Савет обраћа за помоћ своје знање и труд стављају на располагање без икакве надокнаде.

А они ово чине свесни да је корупција ракрана нашег друштва и да нам, уколико се не приступи крајње одлучно њеном искоренивању, нема наде за морално исцељење, за побољшање материјалних услова живота, јер су они везани за успон привреде, а овај је могућ само у условима здравог половања и поштовања закона; да нема изгледа да се успешно integriшемо у међународне структуре, те да нам уопште нема

будућности. Изнета грађа говори о огромном труду који је Савет за борбу против корупције уложио припремајући извештаје о толиким више него проблематичним случајевима, што значи о јасним злоупотребима. Но, ова грађа, нажалост, показује и да се до сада готово ништа није учинило да би се истински кренуло у борбу против корупције, а ово зато што недостаје политичке воље за овакву борбу. У техници се одговарајућа ситуација, када машина ради пуном snagom а ефекат није никакав, означава као празан ход. Поставља се зато неизбежно питање чему онда толико утрошене енергије? Ова недоумица разлог је што је у међу-

времену неколико угледних чланова Савета поднело оставку, али су зато у противнапаву неки од прозваних у овим извештајима поднели и кривичне пријаве против председника Савета.

Можда ће се и објављивање ове збирке као и многи до сада поднети извештај показати као узалудан напор, али без обзира на то овај подухват треба поздравити, јер ће јавност на документован начин много тога сазнати, а носиоци политичке воље, који су овај Савет и основали, на крају ће ипак бити подстакнути да нешто учине како његов рад не би остао узалудан.

Зоран Константиновић